

Handläggare
Cecilia Ekstrand
cecilia.ekstrand@srf.nu

2018-01-22

Dnr 17/2018

Till Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning

För kännedom;
Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder
Utskottet för kultur och kunskap i Norden

Rätten till tillgängliga betygsgrundande prov för blinda och synskadade elever grundskola och gymnasieskola i Norden

Synskadades Riksförbund, SRF, ingår i en Nordisk samarbetskommitté tillsammans med de övriga nordiska synskadeorganisationerna. Samarbetet har pågått under många år. Ett av syftena med arbetet är att identifiera gemensamma frågor att lyfta på nordisk nivå.

När kommittén har utbytt erfarenheter kring möjligheten för blinda och synskadade elever att genomföra de nationella proven eller andra betygsgrundande prov har det visat sig att detta är ett gemensamt problemområde. Att kunna delta och genomföra prov som är betygsgrundande på ett likvärdigt sätt är helt avgörande för om blinda och synskadade elever ska kunna få tillräckligt bra betyg för att komma in på högre utbildning och därmed öka sina möjligheter att få ett arbete.

Vi nämner här några problem från respektive land. På Island löser skolorna problemen med att de nationella proven inte är anpassade genom att synskadade barn får ha med sig en person som läser upp provet och som sedan kan skriva åt dem. I Norge har den norska organisationen uppmärksammat media på ett engelskprov som innehöll bilder som skulle beskrivas och som inte var anpassade. I Sverige ser vi både brister i form av att lärarna har dålig kunskap om vilka anpassningar som går att göra och när det gäller hur proven pedagogiskt har anpassats. I Danmark kan rektorer undanta elever

från delar i ett prov, men det innebär att eleverna inte får en komplett examen och därmed kan de inte läsa vidare på högre nivå. Finland har startat med elektronisk studentexamen och tyvärr verkar det som att det finns stora bekymmer med tillgängligheten.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är tydlig med att Konventionsstaterna erkänner rätten till utbildning för personer med funktionsnedsättning. För att förverkliga denna rätt utan diskriminering och på lika villkor, ska konventionsstaterna säkerställa ett sammanhållet utbildningssystem på alla nivåer och livslångt lärande.

Vi menar att Nordiska rådet för funktionshindersfrågor måste titta närmare på detta gemensamma nordiska problem, som innebär hinder för en utbildning på lika villkor. Det är dessutom ett indirekt hinder för den fria rörligheten för studenter inom Norden om ungdomarna inte har tillräckliga betyg, som räcker för högre studier inom eller utanför sitt eget land.

Vi fortsätter gärna diskussionen kring denna viktiga fråga.

Med vänlig hälsning

För Nordisk samarbetskommitté, NSK

**Håkan Thomsson
Förbundsordförande
Synskadades Riksförbund**